

[Ove Hansen.]

kratiets side opmærksom på de store skævheder og uretfærdigheder, som disse ændringer ville medføre. Statens overtagelse af den mellemkommunale refusion betød særlige begunstigelser for velhaverkommuner, medens en nedsættelse af refusionsprocenterne vedrørende vejarbejder og tilskuddene til lærerlønningerne ville blive særlig generende for udviklingskommunerne.

Advarslerne var desværre forgæves. Regeringspartierne gennemtvang mod socialdemokratiets protest den omfattende ændring i byrdefordelingen, endog på et tidspunkt, hvor man ikke kendte, hvilke opgaver man ville pålægge kommunerne at løse, og dermed hvilke udgifter man ville pålægge dem at skaffe penge til.

Forslagene blev gennemført med henvisning til, at det var første trin i en reform af byrdefordelingen, at der ville komme senere ændringer, men regeringen fastslog, at man hermed havde tilvejebragt de grundprincipper, hvorpå man ville bygge videré. Disse grundprincipper gik stort set ud på, at man ville sigte efter at nedsætte statsrefusionerne, at man ville give kommunestøtte efter såkaldte objektive kriterier. Disse kriterier viste sig at være så mærkværdige ting som kommunernes areal i forhold til deres indbyggertal.

Det var over for disse grundprincipper, socialdemokratiet fremsatte et forslag, der tager udgangspunkt i de tre forhold, som uforskyldt kan bringe en kommune i vanskeligheder, nemlig at kommunens befolkning har en samlet lav indkomstsam, hvorved et bestemt skattebehov i kroner og øre fører til høj udskrivningsprocent, at kommunen har en befolknings sammensætning, der gør det særlig dyrt at løse de opgaver, som folketingset har pålagt den, f. eks. mange børn og unge med de deraf følgende udgifter til undervisning, drift af børne- og ungdomsinstitutioner m. v., og at kommunen er i så stærk vækst, at jordkøb, bygge- og institutionsbyggeri m. v. er en så stor belastning for, skal vi sige den gamle befolkning, at skatteprocenten tvinges i vejret, hvis der ikke er lånemuligheder til at strække udgifterne over en så lang periode, at de nye indbyggere kan medvirke ved finansieringen af de goder, der er skabt for dem.

Disse tre grundforhold spiller en afgørende rolle for kommunernes økonomiske forhold, og de er fuldstændig uden sammenhæng med, om kommunerne administrerer dyrt eller billigt. Det er klart, at administrerer man særlig dyrt, kan en kommune, som i forvejen er klemte af en af disse årsager, blive endnu ringere stillet, men det er lige så klart, at selv den mest effektive administration og den mest omhyggelige tilrettelægning ikke kan fjerne den grundlæggende økonomiske klemme. Her er således tale om objektive forhold uden mulighed for indflydelse fra kommunens side. Man kan derfor gennemføre foranstaltninger til udligning af forskellene uden at gribe ind i kommunernes evne eller lyst til at administrere billigt og uden at gribe ind i spørgsmålet om, hvorvidt man i en kommune ønsker at stille flere ikke-lovpligtige goder til rådighed for befolkningen og derfor vil have en lidt højere skatteudskrivning.

Regeringspartierne har — synes jeg — ligesom aldrig villet forstå eller erkende, at der foreligger disse tre grundlæggende forskelle mellem kommunerne. Og desværre ville regeringen ikke lytte sidste forår, da vi havde dette kompleks af lovforslag om byrdefordelingen mellem stat og kommuner til behandling. Vi anviste de veje, som vi her har nævnt, men de blev altså ikke respekteret; de blev — må jeg sige det — fejlet af bordet.

I den kommunale valgkamp og efter at have fået syn for sagn med hensyn til de forskelle, der optrådte i beskatningsprocenterne mellem de forskellige kommuner — beskatningsprocenterne varierer jo fra 10 til 24 — blev man betænkelig. Man begyndte at interessere sig for de forslag, som socialdemokratiet havde fremsat næsten et år tidligere.

Hvis det lovforslag, vi nu har fået fra indenrigsministeren om en kommunal udligning, er et forsøg på at prøve socialdemokratiets vilje, vil jeg gerne slå fast, at regeringen endnu ikke har forstået de principper for en byrdefordelingsreform, som socialdemokratiet fremlagde sidste år, og som vi nu har præciseret i de tre forslag til folketingsbeslutning, der samtidig er til behandling.

Jeg vil gerne gentage, at lav indkomst, særlig bekostelig aldersfordeling og stærk vækst er de tre forhold, som uforskyldt kan